

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 158. — ŠTEV. 158.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 8, 1926. — ČETRTEK, 8. JULIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

CAILLAUX ZAHTEVA ABSOLUTNO AVTORITETO

Finančni minister je povedal poslancem, da bo zahteval kabinet polnomoč, da uraduje potom dekretov. — Nasprotuje tudi deflacijski politiki. Paradiranje francoskih veteranov.

PARIZ, Francija, 7. julija. — Francoski finančni minister Joseph Caillaux sicer ni predložil parlamentu vseh svojih načrtov, pač pa je dal splošno pojasnilo glede tega, kar je treba storiti, da se priskoči na pomoč franku in francoski zakladnici.

Nikdo mu ni ugovarjal niti glede splošne teze, niti glede njegovih predlogov, kaj je treba storiti. Celo njegovi nasprotniki priznavajo, da so njegovi načrti zdravi in v soglasju z najstrožjimi finančnimi principi.

Včerajšnji dan pa je potekel še precej gladko. S tenkim glasom je nudil finančni minister pregled položaja. Glavne točke so naslednje:

— Potrebno je notranje posojilo, da se pokrije gotove izdatke ne-proračunskega značaja tekom tekočega leta, kot je na primer restavracija opustošenih okrajev.

— V drugi vrsti je treba poenostaviti in reorganizirati sistem obdačenja, skriti obdačenje v gotovih stvarih ter ga razširiti v drugih, da bo nudilo tekom prihodnjega leta nadaljnjih tri tisoč milijonov frankov, s katerimi bomo zadostili zahtevam civilnih uslužbencev glede povišanja plač in pokrili stroške padajočih skladov.

Reorganiziranja fiskalnega sistema ni mogoče uspešno izvršiti potom parlamentarnih odredb. To je treba storiti izven parlamenta, s sodelovanjem zastopnikov davčnega departmenta.

PARIZ, Francija, 7. julija. — Kljub odločnem odporu francoske vlade bodo francoski vojni veterani korakali h kipu George Washingtona na Place d'Iena, v molčeč protest proti pogojem ameriško-francoskega dogovora glede uravnave francoskega vojnega dolga.

Ceprav je vlada formalno prepovedala demonstracijo, so vendar vsi prepričani, da bi bilo skrajno nevarno razpršiti parado, posebno ker nameravajo poslati veterani v prve vrste svoje najbolj pohabljenе tovariše.

Za temi bo korakalo počasi in z naporom več sto mož, ki so izgubili po eno roko ali eno nogo ali obe roki, nakar bo sledilo veliko število veteranov iz Pariza in drugih krajev.

Javni nastop preživelih zadnje vojne, posebno onih, ki so bili zelo pohabljeni, vzbudi vedno globoke simpatije v Franciji in vsled tega je gotovo, da bo parada navdušeno sprejeta od občinstva.

Francoski veterani si na vse mogoče načine prizadevajo opozoriti Amerikance, da nima nameravana parada protiameriškega značaja.

Upam, da bo videl ameriški narod namen naše vzporeditve v pravi luči, — je rekel Henri Dossignel, predsednik francoske zveze vojnih veteranov. — To ni v nobenem smislu demonstracija proti Ameriki. Baš nasprotno, poziv je na ameriški narod v imenu našega dolgega prijateljstva, in prav posebno poziv na naše ameriške tovariše v orožju naj se nanovo razmislija o pogojih zadolžnega dogovora.

— Če bi ameriški narod poznal dejstva, sem prepričan, da bi čutil z nami vred, da je breme, naloženo od zadolžnega dogovora, težje kot pa ga moremo nositi. Francija je prišla Ameriki na pomoč ob času, ko se je nahajala v veliki potrebi. Francoski narod se obrača sedaj na ameriški narod, naj mu priskoči na pomoč.

Veterani ne žele razveljavljanja dolga, a so mnenja, da bi bilo treba skupno svoto izdatno skriti.

Formalna prepoved protestne parade je bila izdana po sestanku kabineta včeraj zjutraj, ko je minister za notranje zadeve Jean Durand obrazložil svojim tovarišem tozadevni položaj.

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Varnostni rekord nemške avijatike.

Nemško trgovsko zrakoplovstvo je doseglo rekord glede varnosti. — Petdeset črt je obratovalo tri mesece brez vsake najmanjše nesreče.

BERLIN, Nemčija, 7. julija. — Niti ena nesreča se ni pripetila v nemški zrakoplovski potniški službi tekom trimesečnega obratovanja petdesetih črt "Luftthansa".

Se bolj značilno pa je dejstvo, da ni niti en aeroplan odletel pozneje kot ob določenem času.

Glede varnosti potovanja v zraku je rekel generalni ravnatelj: — Šli smo skozi dobo razvoja zračnega prometa, v kateri nismo mogli storiti ničesar drugega kot vzporediti poskus, da napravimo letanje varno. S tem mislim, da smo bili do pred par tedni tako ovirani od zavezniške vojaške kontrole, da nismo mogli razviti svoje delavnosti v nobeni drugi smeri kot glede varnosti potovanja po zraku.

— Naši aeroplani so skoro izključno iz kovine ter so bili zgrajeni tako, da je varnost potnikov glavna stvar.

Ravnatelj nemških zrakoplovskih družb je prepričan, da so bili premagani elementi, v kolikor pride v poštev letanje po zraku, z izjemo megle, ki je strah vseh pilotov.

— Naši piloti nikdar ne silimo letati, — je nadaljeval ravnatelj. — Vsako letalno polje ima posebne pilote in če se kdo noče dvigniti v zrak radi pomanjkljivega zdravja ali duševne depresije, stoji na njegovo mesto pristojevalec.

Ta sistem je v veliki meri zmanjšal nevarnosti.

V dokaz zmage aeroplana nad elementi je navedel ravnatelj nedeljski polet nekakega nemškega pilota iz Amsterdama v Berlin s sedmimi potniki in 400 funti tovora na krovu. Aeroplan je moral voziti skozi naliv.

Aeroplan je bil prisiljen nekoliko kreniti s svoje poti, a je pristal le deset minut pozneje kot ob določenem času povsem brezhibno na polju, ki je bilo nevidno vsled velikanskega naliva.

Potniki so izjavili, da niso občutili niti najmanjšega strahu.

Razkritje prazgodovinskih pokopališč.

DUNAJ, Avstrija, 7. julija. — Oficijska preiskava čudnih orodij, katera so izkopali kmetje iz Hargelsberga pri Linzu v Gornji Avstriji, je dovela do razkritja velikega prazgodovinskega pokopališča.

Kot je sporočil ravnatelj dunajskega naravoslovskega muzeja, se nahaja v oni okolici več kot sto grobišč, katerim pripisujejo veliko znanstveno važnost. Najdbe kažejo, da prihajajo ostanke iz železne dobe.

Predsednik odpotoval na počitnice.

Predsednik Calvin Coolidge in njegova žena sta se odpeljala proti svojem letalnemu bivališču v Adirondacks. Ko se je nahajal vlak v bližini Philadelphije, se je pojavila močna nevihta, ki je trajala dvajset minut.

Med nadaljnjim potovanjem, ki je spremljalo predsednika v poletno bivališče, se je nahajala tudi Miss Katarina Buckley iz Bostona, katero je najela Mrs. Coolidge kot vrhovno kuharico. Predsednik je vzel s seboj tudi svoja dva lovška psa, ker ima namen hoditi na lov.

Socijalisti so proti Pilsudskemu.

Socijalistični poslanec je dobro ožigal Pilsudskega. — S tem je ohranil opozicijo v Sejmu, ki je zavlekel sprejem maršalovih odredb.

VARŠAVA, Poljska, 7. julija. — Politična usoda Pilsudskega je bila večeraj zvečer zavlečena za nadaljnja dva tedna. Dočim je bil Sejm razorganiziran vsled ostre ofenzive, katero je vzporedil socijalistični poslanec Zaszyński, so sklenili vrniti administracijske izpremembe konferenčnemu komiteju.

Vsled tega bodo razpravljali o njih šele po 15. juliju.

Socijalistični predlog, naj se zavrne administracijske izpremembe, je bil odklonjen, a sila socijalistov je bila taka, da je bilo treba izročiti konferenci tudi sprejem manjših izprememb v administracijskem postopanju.

Dejstvo, da je mogel tak mogočen zagovornik kot je Zaszyński vzporediti preč napad na Pilsudskega in njegovo novo vlado in sicer brez repersalij, smatrajo za znak, da se je pričelo drobiti proslulo diktatorstvo in da je maršal predolgo zavlekel uveljavljanje svojih predlaganih reform.

Vsled ofenzive socijalističnega govornika je izgledalo včeraj, da se bo vrnila vlada k starim praktikam in da bo parlamentarizem zopet enkrat zmagal nad vojaško kliko.

— Ali je bila to revolucija ali skoro-revolucija? — je vprašal poslanik Zaszyński. — Če hoče biti novi režim le karikaturna, so umrle žrtve 12. maja zaman. Sprejeli smo izpremembo v upanju, da bo izvršeno najboljšje. Upali smo na regeneracijo naroda, a stvaritelj te skoro-revolucije se obdaja z molkom ter zatira vsak poskus razprave o reformah.

Govor tega poslanca je pomenjal prvo opozicijo proti Pilsudskemu izra državnega preobrata.

Avstrija bi se rada priklopila Nemčiji.

Vprašanje spojitve Avstrije z Nemčijo bo prišlo kmalu na dnevni red Lige.

DUNAJ, Avstrija, 7. julija. — Odpor anglo-saških sil proti misli, da bi se spojila Avstrija z Nemčijo, postaja vedno manjši, — je izjavil včeraj Paul Loebe, predsednik nemškega državnega zbora, na zborovanju "Avstrijsko-nemške narodne zveze".

Poudarjal je nedoslednost velaske, ki vpoštevajo pravico samodoločbe le pri zmagovitih državah, a omalovažujejo isti princip pri poraženih narodih.

Nadalje je rekel Loebe, da bi bila popolna avstrijsko-nemška zveza celi Evropi dober nauk. V svojem sedanjem razkosanem stanju je Evropa gospodarski brez moči napram mogočnemu Ameriki. Konec svojega nagovora je pripomnil, da bo zahtevala Nemčija po svojem sprejemu v Ligo narodov razpravo o vprašanju spojitve Avstrije z Nemčijo.

Mrs. Coolidge pa je vzela s seboj le svoje štiri kanarčke.

Predsednik in njegova žena sta bila najboljšeja razpoloženja, ko sta se poslovila od članov kabineta in drugih znancev, brez dvoma vesela, da izgineta iz zveznega glavnega mesta, kjer je bilo izvanredno soparno in vroče.

Velike nezgode po centralni Evropi.

31 ljudi je izgubilo v Nemčiji življenje vsled preplav in povodnji. — Veliko število nadaljnjih je bilo ranjenih. — Zalostna poročila o d vsepovsod.

BERLIN, Nemčija, 6. julija. — Težki nalivi, nevihte in viharji, ki so v nedeljo biškali iztočni del Berlina, so se izpremenili v pravcato katastrofo. Vsepovsod so se pojavile uničujoče povodnji.

Dirkališče v predmestju Hoppegarten je bilo v kratkem času izpremenjeno v jezero. Konjska dirka, ki se je boš vršila, je bila nepričakovano hitro zaključena. V hlev je udarila streha, in plameni, ki so izbruhnili nato, so ogrožali konje, katere pa je bilo kljub temu mogoče spraviti na varno.

Neurje je divjalo skoro preko vse Nemčije. Materijalno škodo, največjo v zadnjih 40 letih, čenijo na kakih 12 milijonov zlatih mark. Trinajst oseb je bilo ubitih, ki so se je v nekem berlinskem predmestju podrla kegljišče, kjer so poiskali ljudje zavetja pred dežjem. Petdeset nadaljnjih je bilo ranjenih. V jezerih in rekah v bližini glavnega mesta je utonilo več ljudi.

Iz Konstancie je prišlo poročilo, da se je potopil na nemški strani Bodenskega jezera neki motorni čoln in da je izgubilo pri tem življenje pet ljudi. V bližini Hirschberg, Slezija, kjer je narasla voda vsled neprestanih nalivov, je žrtvovala svoje življenje pet članov reševalnega moštva, ki je skušalo spraviti prebivalce in njih lastnino na varno.

Pri Chemnitz na Saškem so izvršili samonar trije kmetje iz obupa, ker je uničila povodenj vse njih prideleke.

BERLIN, Nemčija, 6. julija. — Velikanski naliv je preplaval večeraj popoldne zapadna predmestja Berlina. Poklicati je bilo treba požarno brambo, da spravi prebivalce iz njih stanovanj ter izpumpa vodo iz kleti.

V iztočnih predmestjih stoji glavne ceste popolnoma pod vodo in ustavljen je ves promet. Več ur je bila prekinjena dobava električne sile.

V Krkonoših je odneslo vodovje brzjavne in telefonske droge. Od vseh strani poročajo o preplavah.

Tudi iz južne Nemčije so prišla poročila o težkih nalivih. Na Bavarskem se je porušilo več hiš.

ODPRAVE VOLITEV V ITALIJI

Fašisti so odpravili vse volitve v Italiji. — Cilj tega je poglobiti boj za ekonomsko okrevanje potom izločenja političnih bojev. — V poročilu iz Londona se glasi, da se upirajo delavci deveturnemu delavnemu dnevu.

RIM, Italija, 7. julija. — Fašistovska vlada je sklenila odpraviti za nedoločen čas vse provincialne in občinske volitve, da ozdravi notranji politični boj.

V dobro informiranih krogih domnevajo, da je ta sklep predhodnik razširjenja "podešta" sistema, ki je bil že inštaliran v štirih petinah občin. Potom tega sistema so odpravili občinske administracije, na kojih mesto so stopili individualni javni uradniki, ki so direktno odgovorni Rimu.

Namen odprave volitev je koncentrirati sleherni drobci narodne energije v boj za izboljšanje ekonomskega položaja Italije. Ta drastični korak bo vzporeden, ker ni mogla zadnja ekonomska kampanja kabineta ustaviti polemik krajevnih političnih voditeljev, ki so zahtevali nove volitve.

Vladno ekonomsko kampanjo je simpatično sprejela pretežna masa fašistov. Kabinet želi ustaviti vsako akcijo krajevnih politikov, ki bi zavlekla splošno narodno vzdržljivost, obrazloženo v dekretih.

Trde, da je vplival še nadaljni faktor na ta sklep in sicer objava trgovskih statistik za prvih pet mesecev tekočega leta, ki kažejo nadaljno oslabljenje mednarodne bilance. Uvozi so se povečali od 11,541,000,000 na 11,601,000,000 lir, dočim so padli izvozi od 6,806,000,000 na 6,634,000,000 lir.

Prve živilske kantine bodo otvorene prihodnjo soboto. Te naprave, kojih namen je dobavljati vladnim uslužbencem živila za lastno cenno, bodo inštalirane v centralnem poštnem uradu ter v ministrstvih za mornarico in narodno ekonomijo. Devet nadaljnjih, ki bodo otvorene pozneje, bo prodajalo makarone, riž, kavo, sladkor, olivno olje, milo in paradižnike v kanah.

LONDON, Anglija, 7. julija. — V nekem poročilu iz Chiasso, v Švici, se glasi, da se je pojavil močan odpor proti poskusu ministrskega predsednika Mussolinija, da izvede s silo deveturni delavni dan. Delavci prete z odporom proti novemu dekretu in proti avtoriteti fašistovskih delavskih unij.

Kakih tisoč delavcev v Carroso v bližini Turina je zastavkalo, ko so njih delodajalci skušali uveljaviti deveturni delavni dan. Policija in fašistovska milica sta baje nato zasedli naprave ter aretirali večje število stavkarjev. (Ime Carroso ni na nobenem zemljevidu severne Italije.)

Preveč žab.

POINT PLEASANT, N. J., 7. julija. — Point Pleasant je poln žab. Žabe so sicer še majhne, a mešani se boje, kaj bo, ko bodo

doraste. Živalice pokrivajo šest blokov obsegajoči prostor. Številna uničijo avtomobili ter pasanti. Nekateri so mnenja, da so prinesli žabe nativi tekom zadnjih praznikov, a nadaljni domnevajo, da jih je pregnal dež iz močvirja.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir.	100 \$ 4.20
Din.	1,000 \$ 18.90	Lir.	200 \$ 8.10
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir.	300 \$11.85
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir.	500 \$19.25
Din.	10,000 \$183.00	Lir.	1000 \$37.50

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.-

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo samore imenuje banka.

Pravica v letu 1926 je izplačala \$2,982,072.47 v bonobih; — trimesično - desetletno dohodnino; — celoletno dohodnino; — celoletno dohodnino; — celoletno dohodnino.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačilo ameriškega dolarja v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$500. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po pisnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

KOVERTOV AGENT

Rojaki so nam sporočili, da se vlačijo po greaternewyorskem naselbinu neki kurnik, — ki se menda tudi Kurnik piše — ter tako vsiljivo ponuja svojo robo, da mu ljudje že vnarej zapirajo vrata pred nosom.

Tisti, ki ne vedo, kdo je, ga pa po par minutah spoznajo in napravijo žnjim kratak proces.

Če se mu posreči dospeti v stanovanje, hinavsko zavije oči in se še bolj hinavsko prekriža, ko opazi "Glas Naroda" na mizi.

In nato mu začne vreti iz ust pridiga, katere se je naučil v Kovertovi šoli:

— Jej, jej, jej, — pa Glas Naroda imate? Ali ne veste, da je to najbolj pregrešen list na svetu?

Ko mu rojaki pravijo, da v njem niso še nikdar čitali kaj protiverskega, se razčepri rekoč: —

"Ali izraz 'Koverta' ni protiverski in brezverski? Ali ni brezversko napadati služabnika božjega?"

In tako se razgovor nadaljuje, dokler ne pokažejo malougladnemu Kurniku vrat.

Mi na tem mestu konstatiramo, da je vsaka vera prevzvišena, da bi se mogel Koverta istovetiti žnjo.

Isto velja o njegovih agentih in vseh tistih, ki trobi-jo v njegov rog.

Človek, ki si hoče s pomočjo vere ustvariti bogastvo ali vpliv, je baš tak podlež kot je tisti, ki v imenu narodnosti propagira nekaj, kar bo samo v njegovo lastno, — osebno korist.

Kovertovi agenti naj bodo potolaženi. Vse, kar smo pisali o Koverti in kar še bomo pisali, lahko čiste in mirne vesti izpričamo pred božjo in človeško postavo. Sedaj in ob vsakem času. Amen.

WIEDFELDT

V Nemčiji je umrl prvi poslanik, ki ga je poslala iz-za sklenitve miru Nemčija v Združene države — dr. Wiedfeldt.

Pokojni Wiedfeldt se je bil žalostno proslavil ob smrti bivšega predsednika Wilsona. Žalostno in nerodno je proslavil sebe in Nemčijo.

Na čast velikemu možu so bile vse zastave spuščene na poldrog.

Edinole nemška trikolora je iznad nemškega poslaniškega poslopja vihrala visoko v zraku — kot da bi hotela dokazati in poudariti svojo premoč nad ubogim, izčrpanim truplom velikega ameriškega državnika.

S tistim svojim dejanjem je nemška diplomacija, pa naj bo še tako republikanska in demokratična, jasno dokazala, da zna sovražiti celo v grob in v smrt in po smrti.

Taka dejanja očitujejo kvečjem cesarsko in kraljevsko naturo, nikakor pa ne človeške nature.

Aretacija tolpe trgovcev z dekleti na Poljskem.

Varšavska policija je razkrila te dni tolpo, ki se je pečala že več let s trgovino z dekleti. Tolpi je naloženo sedmero bratov Mirel, ki so hucali zveze s trgovci z dekleti v Nemčiji, Belgiji in Franciji. Žrtve so transportirali preko meje v avtomobilih in letalih, da so se izognili na ta način policijski kontroli na kolodvorih. Trije bratje so bili aretirani v Varšavi, ostale štiri bo dočelata v Argentini. V koli.

kor je ugotovljeno do sedaj, je prodala tolpa nad 100 deklet za ceno po 2000 in 3000 dolarjev.

Otroci in žene v klanski paradi.

MINEOLA, L. I., 6. julija. — V Mineoli se je vsrila večeraj parada Ku Klux Klana, katere se je udeležilo kakih tri tisoč moških, žensk in otrok, oblečenih v znane bele obleke, a brez mask. Pet godb je spremljalo parado.

Dopisi.

New York, N. Y.

Nimam sicer nič novega poročati, kot da so newyorški sprevedniki in motoristi na podružnični železnici šli na stavko. To vam je gotovo znano, zatorej ni nič novega. Stavke so tako rekoč na dnevnem redu. Zdaj tu zdaj tam, se moramo ubogiti štrikli in silo boriti za svoj vsakdanji kruh. Pa kaj pomagajo vse te stavke, ko je toliko izdajalev med nami delavci. Ko bi vsi skupaj možno držali ter nastopili kot eden, bi dobili vse, kar nam gre, do česar smo upravičeni. Ali kaj ti pomaga organizacija, ko je tolikrat razklana. Ta lokal je sedaj na stavki, drugi lokal ima pa toliko več dela in še čez urnega dela, namesto da bi tudi drugi in tretji lokal utaval obratovanje in s tem pomagali svojemu sotrpinu in samemu sebi, pa noče. Ko je pa stavka enkrat končana, so tisti, ki so med stavko delali in še veliko čer urnega dela opravili, so dobro zaslužili. Kar naenkrat se jim je zaslužek znižal in so na istem kakor so bili oni, ki so morali na stavko.

Tako en čas delajo, zborujejo in kujejo, pa hajd na stavko zopet drugi in tretji, končno pa vsi skupaj dosežejo malo, ponavadi pa nič. Samo toliko je, da si onega, kateri je bil preveč vroč ob času stavke, gospoda zapomni ter ga ob prvi priložnosti odslavi. To je tisto, ker ni složnosti. Le vsi skupaj bi dosegli nekaj, poedini pa nič.

Ob priložnosti bi želel napisati par besed o ameriških organizacijah sploh, kaj so, kaj dobrega naredijo za delavce, in kakšne bi morale biti, da bi se smele nazivati unije.

Za danes je moj namen pripočeti onim, ki še niso pri nobenem podpornem društvu, da pristopijo nemudoma, k temu ali onemu, saj jih je dosti vsakovrstnih, verskih in brezverskih. Samo poprej poizvedite, če društvo dobro obstoji. Iz zgoraj navedenega lahko spredite, marsikateri pa tudi občuti, kakšne razmere so tukaj v Ameriki.

Slaba plača, večsah stavka, nato pa pride še prav rada bolezen. Pri slabih plačah v tej draginji si ne more nihče kaj prida prihraniti; zatorej je jako pametno, da si član katerega podpornega društva, ki te bo podpiralo v takih slučajih, da ti ne bo treba biti nikomur nadležen, kakor se je že večkrat prigodilo, da so morali prijatelji zanj prosjati, da se ga ne spravilo kot se spodobi človeku. Ako pa pripadaš kakemu društvu, ti bratje oziroma sestre preskrbijo vse iz društvene blagajne, ker si do tega upravičen član.

Glej, dragi rojak, kako je do blo, če si bolan in nezmožen za delo, pa dobiš od društva podporo, v slučaju smrti pa tudi dostojen pogreb. Vse to za en dolar na mesec, ki si ga prav lahko prihraniš, dokler si zdrav. Društvo, ki ti to vse mudi, je Slovensko Delavsko Podporno Društvo, katero bo priredilo izlet v nedeljo 11. junija pri Revnem Hudiču. Na izlet uljudno vabi društvo vse greaternewyorská društva, kakor tudi take, ki ne pripadajo še nobenemu društvu.

Godba bo izvrstna, tudi minister notranjih zadev bo tam, pri katerem se bo dobilo kaj okusnega za prazen želodec. Objavljam nam je tudi, da si bo vsak lahko privoščil kaj boljše kot je polprocentno pivo ali lemon soda.

Zatorej na veselo svidenje v nedeljo!

Poročevalce.

Claridge, Pa.

Cenjeno uredništvo!

Na vprašanje, kam s tistim dolarjem, ki sem ga poslal za Vodnikovo družbo in ste ga prepoznali, poročam, da naj bo za dom slepih, za katere nabirate. Večkrat sem jih že omenjal, toda dal pa vseeno nisem nič. Da bi tisto vajaz pošiljali ne gre, naj imajo! Za družbo sem bil res malo pozven, pa saj ste pisali, da boš do 31. pobiral.

Delovni položaj okrog tukajšnjih hrovtov je malo bolj, posebno

na številu dni. Sicer je pa vse prikrčevano; kjer se le more se nas upili. Ljudje je za delo vseeno dovolj. Če je le malo luknje, že dva tisočita v vanjo za delo, pa naj bo za masino ali pa za pikom. Za prebirati pa tukaj tudi ni več, ker sta samo dva rova. Če imaš karo, da se drugam voziš, tisto je že.

Veliko jih je pa že odšlo doli na Mariano branch, to je okrog Cokeburga, in se še dosti pohvalijo. Ampak, ko bi se malo bolj zavedali, kje da so, bi gotovo tja hodili, ker tam so kompanije uni-jo zvrgele in obratujejo z najetniki za ravno isto plačo ali še slabšo kot tukaj.

Vendar pa kot sem že svoječasnno o tem poročal, Slovenci nismo še tako lakomni, da bi hodili za srečo drugam, posebno tu iz Claridge ne. Tako delo kot je tam, se tudi tu dobi.

Ne vem kaj bo sponladi. Nekateri prerokujejo štrajk, drugi zopet da ga ne bo. Za mene je vseeno, če je ali ali pa če ne. Če bo, bom storil svoje kot drugi, več pa že ne. Seveda me bodo poginili iz blokov, zmalaz se bom pa že poprej, da ne bodo imeli preveč sitnosti z menoj.

Proketo jo ugame tisti, ki si more kam pomagati. Rekli so tudi, da kjer je premog izpod zemlje pobran, da tam je farma za mič, pa kot se je izkazalo, to dosti ne velja. Tja proti Exportu so večinoma vse take farne kjer je premog pobran, pa to mislim, ne kazi dosti.

Vendar se sedaj nekateri pritožujejo vsled neugodnega vremena, da ne more nič iz tal.

Rojak Jerina se pritožuje, da nisem omenil njegove bolezn. Sem čul, da je bolezen pri njem, kar sem bil v hipu pozabil omeniti. Naj mi oprost. Sicer se pa že vidiva ob priki.

Tudi tukaj na tem knecu imajo prodajalne, in le ne radi vidijo, če kdo drugam zahaja. Smo sicer v zvezi z Claridgeom, ampak v gotovih ozirih smo le sami za se.

Nimam namet z dopisi kakke zgage napravljati, ampak radi bi videli, da bi se vsaj enkrat kdo oglašil poleg mene. Mislim, da ni bilo drugega kot Jerina in jaz. Glede A. S. in Trankovega pisarjenja dosti ne vem, ker A. S. le malokrat dobim v roke. Pravijo pa, da v Prosveti sedaj ni drugega kot Črne, Trunk in Koverta, kar je pa tudi že pričelo nekaterim prisediti. Najboljše je, da se jih v miru pusti, naj pišejo is že bodo kremplje polomili, saj jih bodo sami sebi. G. N. gotovo ne bodo mogli dolžiti, da so jih radi njega, ker ko bi se vsak tako malo zmenil zanje kot se G. N. bi bilo boljše kot je.

Pozdravi!

Fr. Uršič.

Veličasten spomenik Chopinu v Varšavi.

Veliki poljski kipar, profesor Václav Szymanski, je napravil krasen spomenik slavnega poljskega komponista Chopina. Spomenik predstavlja Chopina, kako priskočuje vetrovom svoje turbo domovine, katere je neumrječi glasbenik izrazil v svojih nežnih melodijah, ki jih pozna ves kulturni svet. Chopinov spomenik je visok 7 metrov, težak 17 ton in bo stal sredi velikega bazena. Za vzpostavitev spomenika je odobrili poljski sejem poseben kredit, ostali se potrebni znesek pa se je zbral potom prostovoljnih prispevkov med narodom.

IZNEBITE SE SRBEČICE.

Če vas koža srbi, je najhitrejša in najsigurnejša pomoč Se-vera's Esko. To dobro in uspešno antiseptično sredstvo zaustavi skoro vsako srbečico in razdraženo kožo. Najboljše je, če kupite pri lekarnarju še danes lonček za 50 centov. Zahtevajte edinole Se-vera's Esko in ničesar drugega. Nikar ne verjemite, da je kaj drugega baš tako dobro. Če ne morete ljubiti, pišite na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

(Adv.)

Obupen boj za liro.

Italijanski trgovski in gospodarski krogi stojijo pred novim dekretom. Fašistovski tisk pravi o njem, da je bil ta dekret "vobče pričakovani, drugi listi molčijo seveda; a dejstvo je, da je ta vladni ukrep presenetil vse, posebno bančne kroge. Z novim dekretom se dovoljuje zopet trgovanje z devizami na vseh borzah, torej ne samo na milanski in rimski; a trgovati z devizami bodo smele le banke, katerih vplačana glavnica znaša vsaj 100 milijonov lir in one inozemske banke, ki imajo redne podružnice v Italiji in ima z njimi italijanska zakladno ministrstvo zveze. Tako inozemska banka je edino British Italian Banking Corporation s svojo podružnico v Italiji, Banca Italo-Britannica. Omenjene banke ne bodo smele izvesti nobene kupčije z devizami, ako se potreba teh ne dokaže z dokumenti (klijent mora predložiti fakturo ali druge enakovredne dokumente). Dekret pomeni v primeri z ukrepi, ki so bili doslej v veljavi precejšnja olajšanja trgovanja z devizami, ker je doslej sam

delegat finančnega ministrstva odločil o nakupu deviz. Banka je po svojem agentu na podlagi dokumentov zahtevala devize za gotov znesek, vladni delegat pa je še le naslednjega dne odgovoril, ali nakup dovoli in ali so devize sploh na razpolago. Po novem dekretu preide torej trgovanje z devizami v roke bank samih, toda le nekaterih, tako da imajo te velike banke pravi monopol; seveda morajo te banke jamčiti, da je bila vsaka kupčija res potrebna. Vlada bo radi tega banke kontrolirala.

Če je ta nova borzna odredba presenetila one, ki so upali, da se na borze vrne kmalu nekdanja svoboda, je toliko bolj razburila male banke, ki sedaj izgubijo vse dobiček, ki jim ga je prineslo trgovanje z devizami. Poleg tega pa obstoji zanje nevarnost, da zgubijo veliko klientele, ki bo prisiljena, da se obrne na velike banke.

Ali bo ta novi ukrep prinesel zboljšanje lire? Zaupanje v liro pada in ravno temu dejstvu se pripisuje novo padanje lire.

Novice iz Slovenije.

Škratinka v Prekmurju.

se razširja na zelo opasen način tako, da lokalne sanitetne naprave ne zadostujejo, da bi se preprečilo nadaljnjo razširjenje epidemije. Dne 18. junija 1926 je bilo v bolnici že 95 slučajev in se novi bolniki ne prestanjo dovažati.

Ljubljanski oblastni odbor Rdečega Kriza je prejel dne 18. junija zvečer poziv na pomoč in je stavil že drugo jutro Državnemu higijenskemu zavodu na razpolago ves razpoložljivi inventar, ki je potreben za kompletiranje zasilne bolnice, katra se postavi na licu mesta v gimnazijskem poslopju v Murski Soboti. Obenem je odposlal posteljino, jedilno orodje, bolniške potrebščine itd. Tako se je zopet izkazalo kako prepotrebna je institucija Rdečega Kriza tudi v miru in s kako vnmemo in točnostjo posluje.

Goljufiv klatež.

V gostilno Jakoba Senčurja v Polhovem gradu je prišel neki Jože Rupnik doma iz Žibers in naročil pijačo ter jedajo. Ko se je okrepčal, je možakar izginil pri zadnjih vratih, ne da bi poravnal račun.

Rupnik je nevaren vlačugar ter je bil tudi član vlomilske Klemence tope, ki je kradla v polhograjski ter kočevski okolici. Zandarmerija pička zasleduje že dolgo časa, vendar se mu je doslej še vedno posrečilo, da je odnesel pete.

Radi nesrečne ljubezni hotela v smrt.

Okrog pol 9. zvečer so čuli pasanti s klopice na krizišču Celovške in Bleiweosve ceste žalostno stokanje in vzdihovanje. Ko je nato nekdo pristopil bliže, je zagledal na klopi mlad deklico držeč v rokah steklenico z lizolom. Neznanka je popila iz steklenice že predlagal senator Reed.

do 100 gramov tekočine ter se je skoro nato onesvestila.

O tragičnem slučaju je bila takoj obveščena rešilna postaja ter je bila neznanka z rešilnim avtomobilom prepeljana v bolnico. Bila je to 24-letna služkinja Marija Brandstaeter, ki je 6. junija zapustila službo. V smrt je hotela radi nesrečne ljubezni. V bolnici so kandidatinji smrti takoj izprali želodec ter je sedaj izven vsake nevarnosti.

Krvav pretep.

34-letni drvar Anton Lešnik iz Ribnice na Pohorju je bil na žeganju pri Sv. Antonu na Pohorju. Na poti domov se je ustavil v gostilni Rok na "glažuti". Med popivanjem je došlo do prepira in pretepa, v katerem je dobil Lešnik zabodljaj z nočem v prsa in pljuča, enega pa v desno nogo. Prva rana je zelo težkega značaja. Prepeljali so ga v marmorsko bolnico.

Gorak sprejem inozemskih vojni veterancev.

Osemnajst italijanskih veteranov svetovne vojne, ki so šli preko velike luže z ameriški ekspedicijskimi četami in ki so bili zadržani na parniku Conte Rosso, odkar so dospeli semkaj v soboto, je bilo pripuščeni v deželo. Predložili so svoja izkazila, da so služili v ameriški armadi.

Može so pozdravili na Battery zastopniki Governors Islanda. Ameriške legije in Knights of Columbus. Dva veterana sta privedla s seboj svoji ženi.

To je bil že drugi prihod inozemskih veteranov, ki so bili spušteni v deželo brez ozira na kvoto na temslju postave, katero je predlagal senator Reed.

Peter Zgaga

Dva dozviljaja v življenju moškega sta odločilna in velikega pomena.

Prvega moški nestrpmo pričakuje, ko pa drugega doživi mu je nekam čudno in težko pri sreč.

Prvi in odločilni dozviljaj je, ko se da mladenič prvič obriti. Kako ponosno stopa, kako moztatega se čuti.

Pa tudi svoj drugi važni dozviljaj doživi pri brivcu.

To je takrat, ko mu brivec vpravič pristriže kocine, ki mu silijo iz nosu in ušes.

Kako starega in ostarelega se počuti moški tedaj. Če bi vsi znali hrvaško, bi vsi zaporedoma vzklkali: — Bilo i prošlo! Nikada više ...

Kot je bilo že parkrat poročano, je hotel mladi Rockefeller podariti egipčanski vladni deset milijonov dolarjev.

Egipčanska vlada je ponudbo odločno zavrnila. To je dokaz, da je egipčanska vlada samostojna ter popolnoma neodvisna od Francije in od drugih evropskih držav.

Neki pisatelj pravi: — Najlepši so tisti romani in tiste igre, ki imajo vesel konec. To bo najbrž resnica.

Toda zakaj, za božjo voljo, zaključijo pisatelji skoro vsak roman in vsako igro s poroko?

Pred kratkim je imel znanstvenik dr. Richard Cabot zanimivo predavanje, v katerem je razpravljalo o vprašanju "Zakaj morajo moški delati".

Moških, posebno potočnih moških, je bilo na predavanju jako malo. Ti namreč presneto dobro vedo, zakaj morajo delati in ne potrebujejo v to svrhu pojasnila nobenega učenjaka.

Franoski narod je gallanten narod. Francoški narod je proti oboroževanju.

Proti oboroževanju Nemcev seveda.

Te dni mi je neki čikaški rojak izročil majhen zavitek ter pismo sledeče vsebine:

Dragi Peter: Ti si fejt fant in odkritosrčen, dobro se odrežeš in dobro jih znaš soliti. V tvoji koloni najdem vedno dosti smeha in kratkega časa.

Ali si že kdaj vonjal čikaški nageljček? Po svojem možu ti pošiljam nageljček, s katerim te odlikujem za tvoj trud in tvojo hrabrost. Sporoči mi, če je bil po 22 urah še svež ter še vedno imel barvo nedolžnosti!

Moj mož ti bo prinesel tudi zdravilo, dar tvojega prijatelja Mr. B. Sporoči mi, kako ti ugaja. Pozdravi! Pepea.

Draga Pepea: Naznanjam ti, da sem zdravilo sprejel ter se tebi in prijatelju B. prirčno zahvaljujem. Nageljna mi pa tvoj soprog ni izročil. Ne vem, zakaj ne. Kar ti ga pobaraj.

Stolh je jako rizikantno pošiljati nageljne po zakonskih možeh. Bolj nevarno kot pa brinjeve. Dokaz tega je, da mi je brinjeve postovo prinesel nageljna pa na. Pa kljub temu — prirčna hvala in lep pozdrav!

Te dni je odpotoval v Anglijo pomožni ameriški zakladničar general Lincoln C. Andrews, ki je obenem tudi vrhovni poveljnik ameriških prohibicijskih sil. Njegov namen je preprosi Anglijo, da na bo več pošiljala v Združene države alkoholnih pijač.

Anglija bo najbrž uslišala njegovo prošnjo ter bo pošiljala pijačo v Kanado.

Med Kanado in Združenimi državami je pa taka razdalja kot med ameriški točilnicami žganih pijač.

UGODNA PRILIKA in DOVOLJ ČASA POSLUŽITE SE JE.

Za vse zneske, ki jih prejmemo kot vlogo na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" do

13. julija,

plačamo po 4% obresti že od

1. julija.

nato se pa vloge zopet prično obrestovati s prvim vsakega meseca.

Ako še nimate naše vlozne knjižice, preskrbite si jo sedaj. Vlogo lahko pričnete že z zneskom \$5.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKA ZGODOVINA V JULIJU.

10. junija 1848. — Prva konvencija za ženske pravice v Zdr. državah se je sešla pri Seneca Falls, New York. Trajala je dva dni. Lucretia Mott, kvakerska pr. vkinja je bila vodeči duh te konvencije; ob njeni strani je stala Elizabeth Cary Stanton, izredno dobra govornica. Ta datum pomenja obletnico gibanja za žensko volilno pravico v Ameriki.

21. julija 1861. — Bitka pri Bull Run. — Tri mesece po začetku Civilne vojne je bil oddelek vojske konfederancev ali privržencev juna, ki je štel 22.000 mož, utrojen ob južnozapadnem bregu reke Bull Run v Virginiji. 35 milj od Washingtona. V Washingtonu pa je stala unijska vojska 55.000 mož pod generalom Irwin McDowellom. Glede števila je bila to tedaj največja vojska v Združenih državah. Ali bila je slabo organizirana in vojski so bili v večini milicijski brez mnogo vaje. Kljub temu so voditelji Severa, zlasti Horace Greeley, zahtevali, naj ta vojska takoj zapusti Washington in se poda na boj. Tako je McDowell dobil povelje za ofenzivo. Dne 16. julija je z vojsko 35.000 mož začel svoj pohod proti Manassas — kakih 30 milj hode. Mnogo vojakov je imelo na sebi svoje navadne civilne čevlje, in posledica je bila, da je vsa vojska op dveh dnevih marširanja zbolela na nogah. Kljub temu so ob reki Bull Run zavzeli postojanke nmsproti konfederancem. Ti so bili ostranjeni. Čez reko je vodil en most. McDowell se je delal, kot da bi hotel napasti

Wilbur Instant COCOA UBE

ALI JE MOGOČE ŽIVLJENJE PODALJŠATI?

Znanstvena stremiljenja, ki se pečajo posebno v zadnjih letih s podaljšanjem življenja potom potajevanja, so pokazala, da se je človeštvo približalo za velik kos onemu cilju, o katerem je že davno sanjalo.

Profesor Charles Richter, izumitelj serologije, pa se o tem izraža v naslednjem smislu: Ni mogoče človeško življenje podaljšati niti za eno uro niti ni upanja, da bi se to v bodočnosti posrečilo. Sploh bi človeštvo ne bilo želelo, da bi se to kdaj posrečilo.

Ko sem v letu 1887. izumil seroterapijo, nisem niti v sanjah mislil, da bodo stavili v ta izum tako fantastične nade. Flourens je trdil, da traja normalno človeško življenje 100 let in Mechnikov je to trditve sprejel, ne da bi bila dokazana. Oba se opirata na to, da je mnogo ljudi doseglo starost 100 let in da je iskati vzrok temu, da največ ljudi prej umrje, v poskodbah in boleznih. Konsekvence, ki jo izvajata ta dva učenjaka, se zdi precej naivna. Pravi: Vsak človek, kateremu se posreči, da se obvaruje tuberkuloze, raka, vnetja pluć, uremije in infektivnih bolezni, to se pravi, komur se posreči obvarovati se pred nevarnimi bakterijami, doseže lahko starost 100 let.

Teoretično je to do gotove mere pravilno, ali čim starejši postanejo naši organi, tem manjša je njih odpornost proti nosilcem bolezenskih kali.

Na pomlajenje potom cepljenjem ali obnovljenju zlez ne verujem. Po sedanjem stanju vede si lahko življenje podaljšamo le, če se kakor mogoče varujemo pred infektivnimi s tem, da se vzdržujemo alkohola, kajenja, razuzdanosti v seksualnem pogledu ter preobilih pojedin.

Zato nam ne preostane drugega, kakor da živimo zmerno in po pameti. V naši oblasti je torej, da smrt pospešimo ali zadržimo. To da vsako živo bitje ima, kakor je splošno znano, natančno omejeno življenjsko zmožnost.

Zelo dvomljivo je, ali bi bilo želeto podaljševanje življenja. Lahko umevno je, da bi bilo želeto, da se mladost podaljša, toda nikdo si ne bo želel, da bi kot star človek, za katerega nima življenje nobene privlačnosti več, še prav dolgo živel. Koliko zla bi nastalo na svetu, če bi se število onemoglih starčkov še izdatno povečalo. In če bi se tudi posrečilo, starce res pomladiti, bo vendar ostala parada: "Prostor za resnično mlade!"

KAVA BREZ KOFEINA

Na pomorskih otokih, ki se nahajajo med Madagaskarjem in afriškimi kontinentom, ki so v francoskih rokah, so našli botaniki nove kavne vrste, ki so popolnoma brez kofeina, specifičnega strupa, ki je najbolj značilen za kavo. Taka vrsta je Coffea Humboldtiana, o kateri pa še niso sigurni, ali bi mogla nadomestiti našo kavo. Nadalje so odkrili tri druge vrste brez kofeina, ki pa imajo mesto tega nek drug alkaloid, kaffamorin. Zopet druga kavna vrsta, Coffea Mauritiana, ki pa raste v francoski Gueniji, vsebuje samo 7 desetink promile kofeina, dočim ga ima navadna kava (Coffea arabica) 10 do 15 promile.

Da nabere čebela fuint medu, mora vsakič nektar iz 62.000 deteljnih cvetov.

Pravoslavni cerkveni zbor na Athosu.

(Položaj pravoslavnih cerkva.)

Že dve leti se mnogo razpravlja o vesoljnem cerkvenem zboru pravoslavne cerkve. Govorilo se je da se bo cerkveni zbor vršil v Nišu. Končno pa je carigradski patrijarh Bazilij III., sklicaval cerkveni zbor, ki naj bi se letos o pravoslavnih binkoštah vršil v meniški republiki na gori Athos na Grškem. Kolikor bolj se je bližal čas, ko bi se imel smiti cerkveni zbor, tembolj se je kazalo, da to ne bo vesoljni zbor, marveč samo nekaka konferenca pravoslavnih cerkva; obenem pa se je pokazalo toliko težav in nesoglasja, da se konferenca ne bi mogla vršiti v znatnem obsegu. Turška vlada je carigradskemu patrijarhu sporočila, da se ne bo smel več vrniti v Carigrad, če odide na Athos. Tudi drugod je nastalo toliko težav, da se cerkveni zbor ne bo mogel vršiti. A že sama ideja novega cerkvenega zbora in načrt njegovega programa je zanimiv pojav v zgodovini pravoslavja. — Zato se ozmimo nekoliko na položaj pravoslavnih cerkva.

Značilna je doba, ko je sklican ta cerkveni zbor. V pravoslavnem svetu nekdanj tako mogočni carigradski patrijarh nima v resnici nikake oblasti več nad posameznimi pravoslavnimi cerkvami, a sam je imel le kakih 150.000 vernikov. Zlastno je pa stanje tudi v posrednih pravoslavnih cerkvah.

V grški pravoslavni cerkvi je versko in moralno življenje skoraj popolnoma uničeno. Duhovščina je brez vpliva, cerkve se prazne, verniki ne sprejemajo sakramentov, samostani so skoraj brez menihov z izjemo na Athosu. V ruski cerkvi se vrši boj med tremi strujami. Ruski sveti sinod ki ga vodi nadškof Vedenski pa je proglasil, da se cerkvenega zbora sploh ne udeležijo, če se bo na njem napadala boljševiška ruska vlada in zahteva pismeno zagotovilo, da se na željo ruske vlade ne bo pustilo glasovati nobenemu ruskemu škofu, ki živi v emigraciji in je neprijazen sovjetski vladi. Srbska cerkev ne more razviti verskega življenja, temveč išče opore celo v anglikanski cerkvi, ki sama doživlja krizo. Bolgarska in romunska cerkev sta zvesti služabnici vsakokratnega režima in se ne brigata mnogo za povzdigo verskega življenja. — Pravoslavna cerkev v Podkarpatski Rusiji je povojno politično dete češkega svobodomiselstva. Pravoslavni metropolit Dionizij v Poljski ima predvsem to glavno nalogo, da zmanjšuje iredentistično ukrajinsko in belorusko propagando med pravoslavnimi prebivalci v poljski republiki in da skuša popraviti pri pravoslavnih narodnih manjšinah vsakokratno poljsko vlado čim bolj priljubljeno. — Georgijska pravoslavna cerkev trpi strahovito preživetje pod boljševiško oblastjo. Med pravoslavnimi Albanci vlada verska nevednost, ker so imeli do svetovne vojne samo grško višjo duhovščino, ki ni znala albanskega jezika. Pravoslavnega prebivalstva in duhovščine v baltskih državah pa se je precej oprijela protestantska verska mladost.

Nič manj razveseljiv pa ni stanje ostalih krščanskih nekatoliških cerkva. Nemški protestanti se udajajo na eni strani verski brezbrzičnosti in podlegajo verskim dvomom, na drugi strani pa razpadajo v vedno večje število verskih ločin. Isti pojav se opaja v severnih protestantskih državah. Kakšne so razmere med angleškimi protestanti, nam priča izjava dr. James Langforda, ki je vodja velikega dela anglikanske duhovščine. Začetkom marca t. l. je napisal: — Razpad anglikanske cerkve je ne samo neizogiben, temveč tudi potreben. Vsi deli te cerkve, protestantski, Rimu prijazni in pravoslavju naklonjeni, so zakopani v okoliš. Sprava med njimi je nemogoča. Naš škof dr. Barnes je n. pr. luteranec, mi pa smo anglikanec (prijazni Rimu, odnosno pravoslavju). On ima

drugačno vero ko mi. V eni in isti cerkvi pa ni mesta za več ver. — Na ta način seveda ni upati, da bi takozvana Visoka cerkev, ki ji pripada dr. Barnes, mogla postati s pomočjo angleškega imperija vesoljna cerkev.

Tudi druge cerkve preživljajo težke čase. Nestorijanci, ki so imeli nekdanj samo na Kitajskem 14. nadškofij, so štetli leta 1914 samo še 80.000 vernikov, sedaj pa jih je komaj 45.000. Ohraniti so se samo v gorah na sedanji severovzhodni turški meji. Njihov patriarh Mar Šimun, komaj 15 letni mladenič, igra v Londonu tenis in football, cerkev pa vodi njegova dvaintridesletna teta brez vsake pomoči. Večina duhovščine, tudi nekaj škofov, ne zna ne pisati ne čitati, le obredne molitve znajo na pamet.

Malabarski kristjani (okrog 300.000) to je nestorijanci v angleški Indiji pa vsled vsiljivosti angleških protestantov od l. 1857 priznavajo jakobitskega patriarha v Antiohiji, ki služi Francosom in jim zavoljo tega ne more biti nevaren, čeprav je druge vere, enakej imeti pa nobenih štikov z enakovrnim nestorijanskim patriarhom Šimunom, ki je angleški ekspert.

Protestantstvo, ki je s pomočjo svojih zaščitnikov v vladnih in diplomatskih krogih zapadnih veselil znalo dobiti precej vpliva na azijske krščanske ločene cerkve in deloma tudi na srbsko, grško in romunsko pravoslavje, tira pravoslavne narode še v večjo versko brezbrzičnost in brezverstvo azijske kristjane pa v naročje mohamedanstva. Po besedah izvirnega priznavalca Vzhoda, profesorja praške filozofske fakultete dr. A. Muslia, ni večjega neprijatelja vzhodnih ločenih kristjanov kakor je protestantstvo. — Zato je hvaljevredna odločnost, s katero so se srbski bogomolci uprli vplivom protestantstva na srbske pravoslavne vernike. Če hočejo vzhodne cerkve res srečno premagati svojo versko krizo, se bodo morale čim bolj zbliziti s katoliško cerkvijo.

Program cerkvenega zbora na Athosu dokazuje, da je pravoslavje prisiljeno računati z razvojem in da se ne more več držati načela, ki se je tolikrat ponarjalo, da mora namreč vse v cerkvi ostati tako, kakor je bilo do sedme cerkvenega zbora l. 787. To je pač ravno tako nemogoče, kakor da bi petdesetletni mož enako mislil, čutil in delal kot dvajsetletni mladenič. Profesor Musil je na podlagi originalnih virov ugotovil, da se je nestorijanska cerkev precej razvila kljub temu, da je živel v najpriprostejših kulturnih razmer. ("Slovenec").

Drama ljubosumnosti v Berlinu.

Na patsdamskem mostu v Berlinu se je odigral te dni nenavaden prizor. Sredi prometa sta se pričela dva zaljubljenca ljuto prepirati. Nenadoma je potegnila dama iz žepa steklenico ter izlila gošpodu vsebino v obraz. Boleden krik, je bil dokaz, da je bil gošpod občutno poškodovan. Izkazalo se je, da ga je polila dama s solno kislino, ki mu je ožgala vso desno stran obraza. Medtem ko se je zbrala okrog poškodovanega gruča pasantov, se je vrgla dama z mostu v vodo. Prihiteeli so policijski stražniki ter jo potegnili, potem ko je bila že dvakrat izginila v valovih, iz vode.

Oba sta bila prepeljana v bolnico. Gospod bo najbrž oslepel. Preiskava je ugotovila, da je izvršila dejanje iz ljubosumnosti, ker si je domišljevala, da jo njen ljubimec vara z drugo.

POZDRAV.

Pri odhodu v staro domovino, pozdravljam Jožefa Meden in ostale prijatelje v Lloydell, Pa. ter jim priporočam, da se zaupno obrnejo na trdno Frank Sakser State Bank, kjer bodo dobro postreženi.

Joe Peterlin, St. Rupert.

ŠVEDSKI PRESTOLONASLEDNIK PRI FORDU

Švedski prestolonaslednik Gustavus Adolphus je s svojo ženo tekom svojega bivanja v Ameriki obiskal tudi avtomobilnega kralja Henry Forda.

PLAVAJOČA TISKARNA

Ogromni atlantiski parnik je rezal valove razburkanega morja, ko natakot potrkla na vrata kabine ter mi prinese čaj. Od zunaj pa se je zaslišal glas "Jutranji list", kakor tam nekje okoli katedrale sv. Pavla v Londonu.

Natakar mi je oskrbel en izvod in naslonjen v udobni naslanjač sem mirno čital najnovejšo vesti oceanskega časopisa.

Seveda je sedaj to le posledica iznajdbe brezžičnega telefona, da je omogočen časopis na odprtem morju, toda že davno pred tem so razne parobrodne družbe skušale ustreči zahtevam potnikov.

Eden prvih izdajateljev morskega časopisa je bil neki Pursur Lancaster, ki je izdal "Cunard Bulletin". To je bilo v času, ko je bila dobava novic zelo težavna. Vedno je bil v težkočah glede gradiva, zato je med tem, ko so se drugi zabavali po mestih, kjer je parnik pristal, zbral razne časopisne novice, jih izrezaval ter spravil. To naj bi dalo potem ladjski dnevniki. Tudi to se ni odneslo, ker mu je tudi teh končno zmanjkalo in marsikateri članek je moral iziti tudi po večkrat. Tako je bilo videti, da je uredniku posebno ljub kratek članek, tičoč se neke bombe eksplozije v Varšavi, kateri je izšel večkrat, tako da so bili potniki že vajeni, da bodo člank v časopisu opazili. Nekoč pa je bil zaposlen z drugimi opravki, da je prepustil izdajo časopisa svojemu pomožnemu uredniku. Ko je časopis izšel, so potniki brali kot eno najvažnejših novic podrobno poročilo o bombni eksploziji v Barceloni. Na krovu pa so urednika dražili in eden njih mu je rekel: "Torej zopet in zopet bombe eksplozije." Urednik Pursur pa se je postavil na noge ter zbadljivo zavrnil: "Tu vidim poročilo o bombni eksploziji v Barceloni, toda meni ni nič znanega o tem, moje bombe eksplozirajo vedno le v Varšavi..."

Ko pa je prišla iznajdba brezžičnega brzojavljanja v praktično uporabo, so pa za časopis na morju postali boljši časi. Spaj ni redkost, da tak časopis izide na 32 straneh z najnovejšimi poročili cellega sveta.

Ko se je Mary, hčerka angleškega kralja, poročila, je "Cunard Daily Bulletin", tri tisoč milj oddaljen od Londona, prinesel natančno poročilo o vseh ceremonijah in sijaju. Časopis je preje izšel, ko pa se je množica pred Westminster razšla po dokončani svečanosti!

Rojak IGNAC KORNIČ, kateri je odšel z nekim Bajda pred nekako 28 leti v Ameriko in se nastanil blizu Buffalo, N. Y., dobil bo za njegovo življenje najvažnejšo novico ako naznani svoj naslov podpisnemu uredništvu. Rojaki, posebno g. J. Vovk v Buffali, kateri bi vedeli zanj, ako je živ ali mrtev, naj blagovolijo to naznaniti: — "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 7-8-23.

TRISTAN DA CUNCHA

To otočje, ki obstoji iz večjega otoka istega imena in več manjših, leži v Atlantiku, enako oddaljeno od afriške in južnoameriške obale. Spada med najbolj najbolj zapuščene otoke na svetu, ki so sploh obljubljeni. Prebivalci ne dobe po več mesecev nikakih poročil iz ostalega sveta. Otoki so bili poprej nenaseljeni, šele leta 1816. je poslala britanska vlada semkaj več vojakov, ki naj bi od daleč nadzirali Napoleonovo življenje na Sv. Heleni. Ko je l. 1873. pristala na otoku komisija znane Challenger ekspedije, je število naseljenecv naraslo že na 70. Ko jih je pa leta 1906. obiskal Anglež Kerry s svojo ladjo "Pandora", je štel otok že 80 prebivalcev. Ljudje so popolnoma zadovoljni, ker se nahajajo daleč od sveta in so jako trdnega zdravja. Nalezljivih bolezni namreč sploh ne poznajo. Mala naselbina nima nikakega denarja, nima nobene cerkve in ne pozna nikakih postav. S poljedelstvom se ne morejo baviti, ker je veliko podganje zalege, ki bi jim sproti vse pridelke požrla. Zato pa goje živinorejo, posebno govedo in ovce, ki služijo maloštevilnim prebivalcem za hrano.

Tudi južno-afriški farmer oblete frak kadar gre v kako gledališče.

V tovarni za izdelavo domin mora delavka za en in pol penia narediti 168 pik na domine. Slab zaslužek.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtak in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

IMPORTIRANO ORODJE

Kranjske KOSE z ričkom, iz garanciranega jekla, 24, 26, 28, 30 palcev \$2. KLEPILNO ORODJE \$1.25
MOTIKA30
SEPI45
PRALCA30
BRUSNI KAMEN50
RIBEŽEN za repo, z 2 nožema \$1.35
Kosišče \$2.—
Poštnina prosta.

Math. Pezdor

Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Raznoterosti.

Obnošene obleke angleške policije se ne izroče v roke cumjarjem, pač pa prodajo največ trgovcem, ki kupujejo za afriškiimi narodi. Obleke zamenjajo za razna olja, slonovo kost kože itd. Zato ni nič nenavadnega, če sreča človek v Afriki črnega divjaka, oblečenega v obleko londonskega policaja.

V Rumai v Indiji se vsako leto oktobra meseca vrši kaj šodna loterija. Fantje in dekleta, ki so se naveličali sanskega življenja, se dajo vpisati na posamezne liste. Te liste potem ločeno vržejo

v dva lonca, v enega imena fantov, v drugega deklet. Potem pa vlečejo. Hkrati se potegne iz vsakega lonca po en listek, in onadva, katerih imeni sta skupaj dvignjeni, sta se "v loteriji zadela".

V Veliki Britaniji so od leta 1919. sem postavili že blizu 300.000 novih hiš.

Lani je bilo v Londonu 667 prometnih nezgod s smrtnim izidom, torej 86 na milijon prebivalcev.

Londonska katedrala sv. Pavla tehtla 64 tisoč ton.

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

61

(Nadaljevanje.)

Osem in dvajseto poglavje.

— Državni svetnik Henskot, — je sporočil služabnik, ko je Vera še sedela pri svojih jutranjih čokoladi. Pretekli dan ni preminul brez sledov na njenem lepem obrazu. Bila je blede in izmučena in mahoma se je stresla, ko so ji na vedli ime. Prijazno pa je prožila svojemu sorodniku roko.

— Dobrodošel, Emil. Ti si kaj redek obisk.
— Ti vendar slišiš kakaj prihajam danes?
— Da, slutilim, — je odvrnila brez pomisleka. — Kaj mi hočeš povedati?

Sedel ji je nasproti ter očividno iskal besede, ki bi je ne žalile. Konečno pa je opustil to svoj poskus.

— Vera, vedno sem te ljubil in te vedno pomiloval radi tvoje ga življenja ob strani Lorenca. Hotel bi, da bi bil danes tukaj radi drugih stvari. Ti si napravila sami sebi in naši hiši sramoto...

Ozrla se je vanj s presenečenim pogledom.

— Ali res misliš to, Emil?

Prisel je nekoliko v zadrego.

— Dejstva govore proti tebi, Vera.

— In celo dolgo, brezhibno življenje ne zadostuje, da bi se vsaj dvomilo teh dejstvih, — je rekla trpko.

— Sodijo nas potem, za kar izve svet, — je rekel Henskot ter si v zadregi mel roki. — Vidiš Vera, jaz te ne obsojam, gotovo ne. To pa smem reči le tebi, kakaj, med štirimi očmi, kjer naju nikdo ne čuje. Družba obvladuje vse, kar spada v njo. Nikakih izjem ne pozna ter jih ne sme poznati. Ona ne sodi razlogov dejanja, temveč dejanje samo kot se ji predstavlja in mi se ji moramo ukloniti, ker so take meje potrebne za splošnost. Ne moremo te več sprejeti pri nas, dokler ne bo storil Ter Velpa svojega, da te zopet rehabilitira. V tem soglasam popolnoma z Georgino.

Vera se je le nasmešnila, s tihim, melanholičnim usmevom, ker se je spomnila, da je bila pred več leti ona, ki je obvarovala tega dobrega, a slabotnega moža še pred dosti večjim škandalom in da si lasi sedaj ena, ki je bila takrat v njenih rokah, pravico prepovedati ji v hišo.

— Le mirni bodite, jaz vas ne bom spravljala v zadrego, — je rekla.

Državni svetnik je zopet posegel z roko preko čela.

— Ali želiš moje posredovanje? Ali naj grem k Ter Velpu? Kaj vama brani poročiti se? Saj vendar ne moreš resno misliti, da bi spravili v tek kodice iz testamenta?

V oči Vere je stopil skoro sovražen pogled, ko se je ozrla v svojega sorodnika.

— Kar je odredil Lorenc, bo obveljalo, Emil. Za tvoje posredovanje pri Ter Velpu pa se ti zahvaljujem, kajti to, kar imava midva med seboj, briga le naju sama.

— Prosim te, ali nimaš sama želje spraviti ta škandal s sveta? Ti, Vera, ki si bila dosedaj brez madeža?

— Kaj mi pomaga zagotavljati ti, da sem še vedno.

— Biti v ustih vseh ljudi, kako malo odlično je to. Ali nimaš pravice čutili na same sebi? Kako težko boš občutila, če se ti bodo ljudje izogibali ter si mimo te brez pozdrava! Dovolj, da grem k Ter Velpu.

— Ne.

Zopet se je poslužila istega osornega glasu, a nato je nadaljevala strastno.

— Ti govoriš o spoštovanju do samega sebe, a kje bi to ostalo, če bi stavila moža, katerega ljubim, pod pritisk razmer! Zaničevanje sveta lahko prenosim, ker ga ne zaslužim, a da bi si morala ponavljati vsaki dan in vsako uro: — Prisogo zvestobe svojega moža si izsilila le radi zunanjih obzirov — ne, tega bi ne prenesla in an tem bi poginila.

— Nisi tako razumna kot sem mislil, Vera, — je rekel državni svetnik in neka hladna rezerviranost je stopila, ne da bi se zavedal tega, na mesto prejšnjega sočutja. — Obžalujem, da nimam moči prisiliti te, za kar bi mi bila nekoč pozneje hvaležna. Razven tega pa mi veče tudi nesrečni testament roke, kajti vsakdo bi me smatral sebičnim. Moram te vsled tega prepustiti tvoji usodi.

— Stori to, — je rekla Vera popolnoma mirno, — in če ti je mogoče, misli na to, da ima vsakdo pravico do osebnih naziranj in, da se ga vsled tega ne sme preostro soditi.

Vstal je.

— Kot si človek postelje, tako spi, Vera. Če bi me kedaj potrebovala, ti bom vedno na uslugo. Z Bogom!

— Z Bogom, — je ponovila mehanično.

Pri vratih pa se je še enkrat obrnil.

— Kdo vaju noče doprinesiti drugemu žrtve svoje prostosti? — je vprašal. — On? Lahko je vesel, če dobi tako ženo ko si ti, — ali pa si mogoče ti, ki se bojiš posledice testamenta?

Njene oči so zablistele in visoko vzravnana je stala pred njim. — In če bi bilo tako, Emil, ali bi ne imela koncem konce prav? Leta in leta svojega življenja sem žrtvovala bogastvu in sedaj, ko ga imam, ali naj ga vržem proč kot ničevno stvar? Mogoče visim na njem, ravno raditga, ker sem ga morala odkupiti tako drago...

— O, o, — je menil državni svetnik, ki je prišel popolnoma iz tira. Pozneje pa je rekel svoji ženi:

— Vse bi mislil preje kot to, da visi Vera na denarju. Komaj morem vrjeti.

Georgina se je zasmejala.

— Pametna je, moj dragi Emil, zelo pametna. Moških je v zlobici, a milijonov ni tako lahko najti. — V svojem sreču pa si je mislila: — Ona laže. — On je kriv vsega.

En dan pozneje je prišla Juana v ateljeja Henrika. Ko jo je spoznal, je pohitela senca nevolje preko njegovga obraza in niti malo si ni prizadeval, da bi igral ljubeznjivo. Bil je jezen nanjo radi blamaže, ki jo je priredila Vera.

— Mislim, da sem prišla neprimerno, gospod Ter Velpa, — je rekla Juana, s pogledom na njegov zamračeni obraz. — Pošljite me rajše proč, če hočete izgledati tako kot sedaj.

Henrik je vrgl v stran čopič in paleto, njegova izmučena roka je težko omahnila na stran in slabost, katero je vedno čutil, ga je strašno jezila.

— Prosim, — Ponudil ji je stol. — S čem morem postreči?

— Moja mlačka je zmanj. Ali sme priti noter?

Ironično je namrdnil ustnici.

— Ali res potrebujete takega varstva? In pri meni, Miss Bridge?

— Ne razume vašega jezika in vsled tega naju ne bo ženirala.

Ah, dober vem, da ste jezni name, gospod Ter Velpa in to me strašno teži!

Stopil je korak bližje ter ji zrl trdno v oči.

— No, če veste to, zakaj ste storili, kar se je zgodilo?

Pripravljen je bil za izgovore, zatrjevanje nedolžnosti, a v svoji veliko presenečenje ni čul ničesar slabejšega. Pogumno, z naširoko odprtimi očmi, je srečala njegov pogled.

— Jaz sem narava, kateri je nemogoče ostati brez osvete za to, kar se ji je prizadelo. Jaz nisem niti sočutna, niti usmiljena. Gospa Konrid je postopala z menoj trše kot ste vi kedaj sumili, — in za to sem se osvetila.

Ta hladna brezbriznost ga je tako razkačila, da je prijel njeno roko ter je trdno stisnil.

— In vi se ne stramujete tega postopanja? — je vprašal z bliskajocih se očmi. — Dosedaj sem še vedno domneval, da ste nastopila v nevednosti, in še le sedaj ste mi odprla oči.

— Vedela sem že v Benetkah, da nista poročena, — je rekla mirno.

Henrik je stisnil zobe.

— In zakaj ste naju zasledovala semkaj? — Kaj sva vas briga?

Zakaj se vmešavate v najine zadeve? O, moja uboga ljuba!

Pritisnil je roki na čelo in moral je napeti vse svoje sile, da ne postane nasilen.

Juana je naskočila prebledela ter zrla nanj s presenečenimi očmi.

(Dalje prihodnjič.)

Proces proti "Goriški Straži".

Te dni se je zaključil pred goriškimi kazenskim sodiščem šesti proces proti "Goriški Straži", glavnemu glasilu krščanskih socialistov, katerim se je drznilo tržaško liberalno časopisje ravno o ne dni, ko je državni pravdnik vložil tožbo proti "Goriški Straži" radi "ševanja k uporabi proti šolskim zakonom", več ali manj odkrito očiti, da so narodne izdajice. Ta proces je bil izmed vseh dosedanjih gotovo najznačilnejši za presojanje gigantskega boja, ki ga morajo biti naši bratje onkraj meje za svoje pravice, boja, ki je toliko težji, ker zadene predvsem v najhujšo barikado na poti k uspehu, na miselnost italijanskih oblastnikov. Državni pravdnik je kot predstavnik režima razgalil to miselnost, ki kaže tako ozkornost duha in srea, do katere se more povzpeli le človek in državljani, katerega srea je vključeno v verige fašistovskih nesocialnih idej in v okove hipernacionalizma, spojenega z rimskim imperializmom. "Jezik je vse", je vzkljnil državni pravdnik, "je čustvo, je kultura. Michelangelo bi ne izvršil svojih umotvorov, ako bi ga ne bila inspirirala Dantejeva sladka govorica, znanost bi ne bila tako napredovala, industrija bi ne dosegla sedanjega popolnosti, ako ne potom tega jezika. Zato mora biti v naši državi en jezik. Slovenci lahko govorijo slovenski doma..." in dalje: "Čas bi že bil, da bi nehali razburjati duhov z onim hipavskim pacifizmom..." (V rekrimiranem članku je bilo rečeno, da bo zavladal mir med narodi, ko se bodo uveljavili evangelski nauki o ljubezni.)

In kaj je pisala "Goriška Straža" v članku "O pravem času in na pravem mestu"? "Bila so leta, bili so časi, ko je bil v naši deželi jezik povsem enakokreden in enakoveljaven z italijanskim... In še sedaj skrbno čuvamo izreke govorov, s katerimi so nas ministri in tudi najvišji predstavniki države sam, proglašili za državljane, ki imamo enake pravice in dolžnosti kot državljani italijanske narodnosti. Če se pa danes ozremo okrog, se nam nudi čisto drugačna slika. Priznani smo kot polnovredni državljani pri vseh dolžnostih, našega jezika pa nam nečje priznati za enakopravnega. Potisnili so ga iz vsega javnega življenja na cesto in v zapetke. Ker je Italija samo enojezična država, zato za slovenski jezik ni prostora na železnih, pri obalah, v solah, tako o pravičjuje gotovi krogi svoje postopanje! Kakor da bi se dalo vstopiti in prikriti nekaj, kar obstoji. Če hočemo pa mi o tem govoriti in pisati, če povemo, kaj naše ljudstvo čuti, ni dovoljeno. V tem času se dvigne naš poslanec sameat sam sredi ogromne vladne večine in spregovori besedo iz vsega srca: povedal je to, kar bi povedal vsak slovenski oče, vsaka slovenska mati: Vzeli ste nam pravico do našega jezika! Vzeli ste nam jo proti svojim slovenskim obljubam, proti vzgojnim načelom, ko so jih učili sami Vaši največji mojstri. Hvaležni smo poslanec Besednjaku

da je izlil naše sree v parlamentu, v Rimu, v sreč Italije, pred samo vlado. Hvaležni, da je pred vsem svetom povedal, kako se nam godi. Mi pa se bomo držali njegovih besedi, ki jih je izrekel v istem govoru: "Slehera slovenska družina se bo spremenila v šolo in vse matere in očete bodo postali učitelji, ki bodo prenašali iz roda v rod naš jezik in našo narodnost." Medtem pa bomo čakali, da se val neizprosne nacionalizma, ki gre danes po vsej Evropi v klasje, poleže, in ko bo v vseh narodih dozorelo spoznanje, da more na svetu zavladati mir, le ko bodo uveljavili evangelski nauk o ljubezni med rodovi. In ta vera je v nas živa, živa ko še nikdar poprej. In ne bo ugasnila."

Kaj je v tem članku protidravnega? Ali ruši temelje države, ali ščeva k uporabi proti zakonom, o ni, ki niti, da mora država izpolniti obljube, dane po svojih najvišjih zastopnikih? Kako naj državljani spoštujejo zakone države, ki se danes ne zmeni za obljube, ki so jih dali državni kakor Tittoni (kot zunanji minister v poslanski zbornici dne 27. IX. 1919), De Nicola (kot predsednik poslanske zbornice v zbornici 19. VI. 1921) in Sforza (kot zunanji minister 25. VI. 1921 v poslanski zbornici)? Minister Sforza je ponosno izjavil, da bo postopanje z narodnimi manjšinami v Italiji za zgled drugim državam! In namen članka je bil, kakor je odgovorni urednik g. Kemperle izrecno poudaril, da opozori vlado v odkritih besedah na razpoloženje, ki se ustvarja med ljudstvom s takim postopanjem; in isti namen je gotovo imel tudi poslanec Besednjak, ki je o pravem času, ko je mera krivice polna, in na pravem mestu, v rimskem parlamentu, torej javno, svesti odgovornosti svojih besed, govoril odkrito iz srea naših bratov pod Italijo.

In državni pravdnik je vse te slovesne obljube italijanskih državljanov Slovanom in Nemcem pod Italijo absolviral z: "Obljube spadajo v preteklost... Zadeva je jasna, je nadaljeval. Jurična norma ni abstraktna, svojo veljavnost zadobi le, ko stopi v resničnost v življenje... Razpravljati sem hotel v familijarnem tonu... Kemperle je stara lisica (g. Kemperle energično protestira, državni pravdnik se izgovarja, da ga ni hotel žaliti)... V enem samem stavku leži ključ za presojanje osebnosti g. Kemperla in njegovega članka: ono hinavsko sklicevanje na evangelijsko... Ako hočemo dobro razumeti in presoditi to borbo za slovenski jezik, se moramo postaviti na stališče italijanskih državljanov. To je borba za državo v državi, ki je edinstvena Italija s 40 milijoni Italijanov ne more dopustiti. Jezik je narodno ime, jezik ni mehanično sredstvo, ki se rabi za sporazumevanje v domačem gospodarstvu; jezik je vse, je čustvo, je kultura, po njem se izraža duh. Michelangelo bi ne bil nikdar ustvaril svojih umotvorov, ako ga ne bi bila inspirirala Dantejeva sladka govorica, znanost bi ne bila tako napredovala, industrija bi ne dose-

gla sedanje popolnosti, ako ne potom tega jezika. Radi tega mora biti v državi le en jezik. Slovanom nikdo ne brani, da govorijo svoj jezik doma. ("Goriška Straža" je zapisala: v zapetku)... Mi ne moremo od Slovencev ničesar pričakovati, pač pa lahko njim veliko damo... Kaj bi tu govorili o naravnem pravu. Pravo je ono, ki ga država vsili in ki ga morajo priznati in sprejeti vsi, ki hočejo biti državljani te države. Zahtevam za obtoženo 6 mesecev ječe in 100 lir globe."

Je-li državni pravdnik v bistvu govoril za obtoženo ali proti njemu? Vprašanje, ki si ga je stavil z zagovornikom vsakdo v sodni dvorani. Njki nekatere konkretne obtožbe; jezik je sveta, koristna stvar Italijanov, ali samo Italijanov? Obtoženo naj se obsodi, ker se je moral že večkrat zagovarjati radi enakih častniških prestopkov, skratka, ker je Kemperle, hinavski Kemperle, je trdil državni pravdnik.

"Ali je mogoče, da ne bi palo seme o veličini materinega jezika tudi na tuja, slovenska tla in tam vzklilo?" je izjavil logični zagovornik. "Kako moremo mi, ki povzdiguemo materinski jezik, zahtevati od Slovencev, ki že 10. stoletje prebivajo na tej zemlji, naj pozabijo svojega? Ako hočemo, da bodo lahko govorili slovenski doma, dajmo jim priliko, da se naučijo tudi tega jezika. Ako jim te prilike ne damo v šoli, jim pač moramo pustiti pravico, da učijo sami svoje otroke slovenskega jezika. Kdo more očiti človeku, ki ima krščansko vzgojo, ki je pristaš krščanske socialistične stranke, ki ji je za vzor sam Odrdešenik, da je hinavec, ako je zapisal v glasilu krščanskih socialistov, da more na svetu zavladati mir le tedaj, ko se uveljavijo evangelski nauki o ljubezni med narodi? Dopuščene so sode o veljavnosti političnega programa krščanskih socialistov, nikdo pa ne more dvomiti o iskrenosti rekrimiranega članka. Ideja miru med narodi, izražena v tem članku, je ideja, za katero se navdušujemo tudi mi republikanci in ki naj bi dozorela z ustanovitvijo Evropskih Zdrženih držav... Zagovornik je v tem tonu nadaljeval svoj temeljni zamisljeni govor.

Izd procesa je znan: Kemperle je bil oproščen. Občinstvo se je komaj zadrževalo, da ni pospremilo razglasitve razsode z gromovitim aplavzom.

POZOR ČITATELJI!

Naročila za Vodnikovo družbo smo te dni odpisali. Za to leto ne sprejmemo nobenih naročil več. Tudi kdor bi sedaj direktno naročil knjige iz Ljubljane, ne bo videl svojega imena v družbenem imeniku. Mi smo sicer naročili nekaj iztisov več, katere bomo razprodali, ko bodo knjige dosele v Ameriko. To naj blagovolijo rojaki vpotevati.

Uredništvo.

PRVA IN NAJSTAREJŠA TOVARNA TAMBURIO V AMERIKI

ki izdeluje najboljša tamburice in glede dela prenosil vse trdote v vrste. Tamburice iz moje tovarne so priznane najboljše glede oblike, točnosti in glasu, kar trdijo priznani zbori in poedincev. Naročeno blago pošljim v vse kraje sveta. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

IVAN BENČIČ

4054 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Kretanje parnikov - Shipping News

10. julija: Cleveland, Cherbourg, Hamburg, York, Bremen.
13. julija: Relance, Cherbourg, Hamburg.
14. julija: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
17. julija: Majestic, Cherbourg; France, Havre; Pennland, Cherbourg, Antwerp.
21. julija: Mauretania, Cherbourg.
22. julija: Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
24. julija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
27. julija: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
28. julija: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
29. julija: Westphalia, Hamburg.
31. julija: Zealand, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.
1. avgusta: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.
4. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
5. avgusta: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
7. avgusta: Majestic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
10. avgusta: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen; Relance, Cherbourg, Hamburg.
11. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
14. avgusta: France, Havre; Homeric, Cherbourg.
17. avgusta: Berlin, Cherbourg, Bremen.
18. avgusta: Mauretania, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
21. avgusta: Paris, Havre; Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.
24. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg, Hamburg.
25. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
28. avgusta: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
29. avgusta: France, Havre.
30. avgusta: Muenchen, Bremen.
31. avgusta: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
1. avgusta: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

NAJENNEJŠA VOŽNJA V JUGOSLAVIJO
COSULICH PROGA
DIREKTNJA SMER POTOVANJA
Kratka železniška vožnja do doma po zmeri cen. Odsluži proti Trstu in Dubrovniku:
MARTHA WASHINGTON
10. AVGUSTA - 30. SEPTEMBRA
PRESIDENTE WILSON
31. AVGUSTA - 19. OKTOBRA
Vprašajte za cene in prostore v bližnji agenciji.
PHELPS BROS., 2 West St., N. Y.

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje

FRANCE 17. jul.; 14. avg.

PARIS 24. julija - 21. avg.

Havre - Parisko pristanišče.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poznan o potnih listih, prtljaji in drugih stvarih.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem, 1924, zamorejo tudi nedržavljeni dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prošnili v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike, ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v prihodnjih tih letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem kene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite po pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslavlani sedaj potovati.

FRANK SAKSER STATE BANK

52 CORTLANDT ST., NEW YORK